

آل احمد و مضمون تغییر

محسن گنجی^۱، سید جمال الدین مرتضوی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات معاصر دانشگاه شهر کرد

۲- استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهر کرد

چکیده

درک مضمونی واحد و مرکزی که بتوان آنرا به تمامی آثار یک نویسنده اختصاص داد و مخاطب و منتقد را با سبک و جهان بینی منحصر به فرد هر نویسنده آشنا سازد، امری آسان است که در پرتو بسیاری از نقدهای نوین انجام می شود. در این پژوهش کوشیده ایم، با روش مبتنی بر منابع کتابخانه ای و اسنادی به ارائه تعریف هایی از مضمون پرداخته شود و ضمن روشن شدن این مفهوم، به تعاریفی از نقد مضمونی و نقدهایی که تکیه اصلی شان بر متن است پردازیم. پس از آن با توجه به نقد جامعه شناسی به بررسی و تحلیل مسائل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی موجود که در رو ساخت متن در قالب جملات، تصاویر و کلمات در جای جای متن به گونه های مختلف تکرار شده است پردازیم. و در نهایت با توجه به مسائل اجتماعی که در متن مدیر مدرسه نمود یافته است، به هسته مرکزی آگاهی و تخیل جلال آل احمد دست یابیم. این مسائل اجتماعی به عنوان خرده مضامینی در نظر گرفته می شوند که با تکرار در آثار مختلف آل احمد به شیوه های گوناگون ما را به مضمون مرکزی تغییر رهنمون می سازند.

واژگان کلیدی: مضمون، نقد مضمونی، نقد جامعه شناسی، مدیر مدرسه، تغییر